

FEDERA

A hand holding a white and red megaphone against a background of vertical blinds. The megaphone is white with a red base and a black strap. The hand is positioned in the center, holding the handle of the megaphone. The background consists of vertical blinds, creating a pattern of light and shadow.

RAPORT Z DZIAŁALNOŚCI W ROKU 2024

RAPORT Z DZIAŁALNOŚCI W ROKU 2024

Redakcja: Marta Paczkowska

Skład i projekt okładki: Julia Karwan-Jastrzębska

Warszawa, luty 2025

SPIS TREŚCI

RZECZNICTWO W KRAJU	6	Telefon Zaufania	14
Wokół prawa antyaborcyjnego	6	Pomoc kobietom w kryzysie bezdomności	15
Wokół dostępu do aborcji	7	Pomoc powodzianom	15
Wizyta Premiera Irlandii w Polsce	7	CENTRUM ZDROWIA FEDERA	16
Wokół dostępu do badań prenatalnych	7	PROMOCJA I KOMUNIKACJA	17
Wokół dostępu do antykoncepcji	7	Strona internetowa	17
Atlas Antykoncepcyjny	7	Media społecznościowe	17
Monitoring dostępności świadczeń gwarantowanych	7	Współprace i matronaty	17
Wokół edukacji seksualnej	8	Kampania „Odkoduj seks”	17
Badanie „Kadra pedagogiczna nauczająca wychowania do życia w rodzinie o swoim przedmiocie”	8	VI Konferencja Sekson	17
RZECZNICTWO NA ARENIE MIĘDZYNARODOWEJ	9	Mediaplanet	17
Stanowiska, komentarze i opinie	9	Durex	18
Spotkania	9	Seksualia	18
DZIAŁALNOŚĆ PRAWNA	10	ASTRA NETWORK	19
Litygacja strategiczna	10	Działania rzecznicze i solidarność	19
Stanowiska, komentarze i opinie prawne	10	Rozwój sieci i wzmocnienie zarządzania	19
Szkolenia edukacyjne	10	Szkolenia i budowanie potencjału	19
Sprawy wewnętrzne Fundacji	11	Wizyty studyjne i coroczny zjazd w Warszawie	19
DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA	12	Komunikacja i publikacje	20
Publikacje	12	WIELKA KOALICJA ZA RÓWNOŚCIĄ I WYBOREM	21
„Aborcja farmakologiczna w pytaniach i odpowiedziach”	12	Działalność rzecznicza	21
„Prawa pacjenckie w pytaniach i odpowiedziach”	12	Działalność wewnętrzna	21
„Sekrety dorastania: przewodnik po dojrzewaniu i seksualności”	12		
„Pierwsze doświadczenia: o debiucie seksualnym”	12		
„Odkoduj dezinformację”	12		
„Plan B w pigułce, czyli o antykoncepcji awaryjnej”	12		
Warsztaty	13		
Edukacja seksualna (Grupa PONTON)	13		
WenDo	13		
Transmisje <i>live</i> na Instagramie	13		
PORADNICTWO I DZIAŁALNOŚĆ POMOCOWA	14		
Dostęp do aborcji	14		
Dostęp do antykoncepcji	14		
Zdrowie reprodukcyjne i seksualne	14		
Porady ginekologiczne	14		
Baza polecanych ginekolożek i ginekologów	14		

PRZEŁAMUJĄC IMPAS I BUDUJĄC PRZYSZŁOŚĆ. PODSUMOWANIE ROKU

2024 rok zapisze się w historii FEDERY jako czas intensywnej walki, wielkich rozczarowań, ale także przełomowych zwycięstw. Powyborcza nadzieja na zmianę zderzyła się z wyrachowaniem politycznej rzeczywistości, jednak nie poddałyśmy się. FEDERA, jak zawsze, była w centrum wydarzeń – obserwując sytuację, wspierając kobiety z całego kraju i współtworząc zmiany na lepsze.

Jednym z naszych największych osiągnięć było otwarcie w centrum Warszawy Centrum Zdrowia FEDERA. To miejsce zapewnia wszechstronną opiekę zdrowotną w zakresie zdrowia seksualnego, reprodukcyjnego i psychicznego, stawiając na bezpieczeństwo, poszanowanie praw pacjentek i brak klauzuli sumienia. Centrum stanowi połączenie wieloletniego doświadczenia Fundacji z zaangażowaniem ekspertów w walce o prawa kobiet.

Choć miniony rok nie przyniósł wyczekiwanego końca zakazu aborcji, nasza praca zaowocowała przełomem. Po raz pierwszy w historii Ministerstwo Zdrowia wydało oficjalne rekomendacje dotyczące przerywania ciąży w szpitalach w Polsce. W większości pokrywają się one z wytycznymi, które przygotowaliśmy na podstawie naszych codziennych doświadczeń jako FEDERA. Wstępne dane wskazują, że nasza strategia działa – w 2024 roku wykonano najwięcej aborcji od czasu wprowadzenia zakazu przez Trybunał Konstytucyjny cztery lata temu.

To jednak nie wszystko. W ubiegłym roku ogłoszono, że szpitale odmawiające wykonania legalnej aborcji będą karane za niedotrzymanie kontraktów z Narodowym Funduszem Zdrowia. Zespół prawny FEDERY od lat zgłaszał kolejne przypadki bezprawnych odmów do Biura Rzecznika Praw Pacjenta. Dziś z dumą możemy powiedzieć, że wszystkie kary nałożone na szpitale w 2024 roku dotyczyły spraw, w które zaangażowana była FEDERA.

Po latach starań Ministerstwo Zdrowia zdecydowało się również poszerzyć program badań prenatalnych. Od dawna zabiegaliśmy o tę zmianę, bo w FEDERZE wiemy, jak istotny jest powszechny dostęp do diagnostyki prenatalnej. Poszerzenie programu to kamień milowy w walce o zdrowe,

bezpieczne i chciane macierzyństwo – prawo, które należy się każdej z nas, niezależnie od miejsca zamieszkania czy zasobności portfela.

Nie sposób pominąć również rewolucyjnej decyzji Komitetu ONZ ds. Likwidacji Dyskryminacji Kobiet (CEDAW), który wprost potępił polskie prawo antyaborcyjne. Dochodzenie, wszczęte na wniosek FEDERY, zakończyło się uznaniem polskiej ustawy za naruszającą prawo do równego traktowania i dyskryminującą kobiety w dostępie do ochrony zdrowia. Decyzja CEDAW była również przedmiotem debaty w Parlamencie Europejskim, przyczyniając się do powrotu tematu wpisania aborcji do Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

W nowy rok wchodzimy z nową energią, wzmocnione zwycięstwami i gotowe do dalszej walki. Idziemy po nowe prawo aborcyjne, szerszą refundację antykoncepcji, obowiązkową edukację seksualną i ginekologię bez przemocy. Droga nie będzie łatwa, ale wiemy, że wspólnie zbudujemy kraj, w którym kobiety będą szanowane i bezpieczne.

Zapraszamy do lektury raportu podsumowującego działalność FEDERY w minionych miesiącach.

RZECZNICTWO W KRAJU

Zespół FEDERY przez cały rok aktywnie uczestniczył w spotkaniach na szczeblach ministerialnym i parlamentarnym. Współpracowaliśmy zwłaszcza z Ministerstwem Zdrowia, gdzie dołączyliśmy do posiedzeń zespołu ds. bezpieczeństwa zdrowotnego kobiet oraz zespołu ds. wykonywania wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka ws. aborcji jako ekspertki z ramienia strony społecznej. Brałyśmy także udział w spotkaniach z Ministrą ds. Równości Katarzyną Kotulą oraz Ministrą Zdrowia Izabelą Leszczyną. Przedstawicielki FEDERY każdorazowo podkreślały palącą potrzebę zmian prawa w zakresie aborcji, antykoncepcji, diagnostyki prenatalnej oraz edukacji seksualnej. Naciskaliśmy też na podejmowanie działań mających na celu poprawę codzienności kobiet mieszkających w Polsce – zwłaszcza w zakresie jakości opieki świadczonej w szpitalach.

Wokół prawa antyaborcyjnego

W 2024 roku – po raz pierwszy od 30 lat – przez pierwsze czytanie w Sejmie przeszły projekty zmieniające polską legislację aborcyjną. To w dużej mierze zasługa działalności FEDERY.

Od początku roku prowadziliśmy intensywną działalność rzeczniczą w Sejmie – naszym celem było zdobycie jak największego poparcia dla projektów ustaw liberalizujących i dekryminalizujących dostęp do aborcji. W tym celu, jako jedyna organizacja społeczna specjalizująca się w tematyce przerywania ciąży, spotkałyśmy się najpierw z [Marszałkiem Sejmu RP Szymonem Hołownią](#), a następnie z [Klubem Parlamentarnym Polska 2050](#). W trakcie spotkań opisywałyśmy realia tych, które szukają w Polsce możliwości wykonania aborcji. Opowiadałyśmy o naszej pracy i rzeczywistości polskich szpitali, przytaczałyśmy historie kobiet, którym FEDERA zapewniła pomoc. Nasza praca się opłaciła – Marszałek Hołownia zdecydował się poprzeć projekty w pierwszym głosowaniu, a jego śladem poszedł cały klub Polska 2050.

Wyniki sejmowych głosowań doprowadziły do utworzenia Parlamentarnej Komisji Nadzwyczajnej do rozpatrzenia projektów ustaw dotyczących prawa do przerywania ciąży. Konsultantką komisji została Kamila Ferenc, prawniczka i wiceprezeska FEDERY. Jako jedna z ekspertek współpra-

cujących z komisją wkłada ogromny wysiłek w opracowanie spójnego, prokobiecego projektu ustawy liberalizującej i dekryminalizującej aborcję w Polsce.

Krystyna Kacpura, Kamila Ferenc oraz Antonina Lewandowska podczas spotkania z Szymonem Hołownią w marcu 2024r.

Spotkanie z posłami i posłankami Polski 2050 w marcu 2024r.

Kamila Ferenc podczas lipcowego posiedzenia Komisji Nadzwyczajnej do rozpatrzenia projektów ustaw dotyczących prawa do przerywania ciąży

Wokół dostępu do aborcji

Ministra Zdrowia Izabela Leszczyna ogłosiła w minionym roku powstanie przełomowego dokumentu – ministerialnych [wytycznych w sprawie obowiązujących przepisów prawnych dotyczących dostępu do procedury przerwania ciąży](#). Dokument ten powstał na bazie rekomendacji prawnych przygotowanych przez FEDERĘ i porządkuje szereg kwestii, które utrudniały dostęp do aborcji w szpitalach. Potwierdza m.in. że wykonywanie zabiegu przerwania ciąży jest obowiązkiem każdego szpitala, który podpisał stosowną umowę z Narodowym Funduszem Zdrowia. Podkreśla, że zagrożenie zdrowia psychicznego wypełnia przesłankę ustawową do legalnego przerwania ciąży w szpitalu, a zagrożenie to nie musi być ani nagłe, ani bezpośrednie. Stanowi, że jedno zaświadczenie psychiatryczne wystarczy, by zabieg wykonać, oraz że zwoływanie konsyliów nie jest w takiej sytuacji niezbędne.

Od długiego czasu jako FEDERA kładliśmy nacisk na składanie skarg o naruszenia praw pacjenckich do Rzecznika Praw Pacjenta. Same przedstawiłyśmy RPP kilkanaście spraw kobiet, które zgłosiły się do nas po pomoc.

Dzięki naszej działalności w biurze RPP oraz wejściu w życie wytycznych Ministra Leszczyny, NFZ nałożył karę w wysokości 500 tysięcy złotych na szpital w Pabianicach za odmowę przeprowadzenia legalnej aborcji. Osoba, której dotyczy sprawa, znana opinii publicznej jako Magda (imię zmienione w celu zachowania anonimowości), była reprezentowana prawnie przez FEDERĘ. Kary nałożono także na inne szpitale – SP ZOZ w Lubartowie oraz Uniwersytecki Szpital Kliniczny we Wrocławiu, które również zaskarżyłyśmy do RPP w imieniu pokrzywdzonych.

Poza publikacją własnych wytycznych, Ministra Leszczyna wypowiadała się także pozytywnie o dokumencie, w którego powstanie byłyśmy zaangażowane – Kamila Ferenc i Antonina Lewandowska zostały współautorkami [rekomendacji Polskiego Towarzystwa Zdrowia Seksualnego i Reprodukcyjnego w sprawie aborcji](#). Dokument oparty został na standardach Światowej Organizacji Zdrowia i stanowi pełne kompendium zaleceń dotyczących organizacji opieki zdrowotnej, regulacji prawnych oraz praktyk medycznych związanych z przerywaniem ciąży w Polsce.

WIZYTA PREMIERA IRLANDII W POLSCE

W listopadzie 2024 roku, na zaproszenie FEDERY oraz Center for Reproductive Rights, do Polski przyjechał były Premier Irlandii, Leo Varadkar. W [rozmowie z Polską Agencją Prasową](#) podkreślał, że w Irlandii, podobnie jak dziś w Polsce, *Spółeczeństwo wyprzedzało polityków w podej-*

ściu do liberalizacji aborcji. Podczas wizyty w naszym kraju Premier Varadkar, który z wykształcenia jest lekarzem, spotkał się z polskimi parlamentarzystami i parlamentarzystkami, odwiedził także nasze nowo otwarte Centrum Zdrowia FEDERA.

Wokół dostępu do badań prenatalnych

Na początku obecnej kadencji Rządu, jako FEDERA przekazałyśmy Ministerstwu Zdrowia nasz projekt zmian dotyczących refundacji badań prenatalnych w Polsce. W czerwcu 2024 roku ogłoszono nowy Program Badań Prenatalnych, który zawiera także nasze postulaty, jak np. zniesienie limitu wieku przy wykonywaniu badań przesiewowych w ramach krajowego Programu Badań Prenatalnych. Do tej pory przywilej ten przysługiwał jedynie ciężarnym kobietom powyżej 35. roku życia. Ta zmiana ma ogromne znaczenie dla dziesiątek tysięcy ludzi w Polsce, którzy nie będą musieli już płacić za świadczenia podstawowej diagnostyki prenatalnej.

Wokół dostępu do antykoncepcji

ATLAS ANTYKONCEPCYJNY

Antonina Lewandowska, koordynatorka rzecznictwa krajowego FEDERY, dołączyła w tym roku do międzynarodowego zespołu eksperckiego opracowującego [Atlas Antykoncepcyjny](#) – największe badanie polityk publicznych dotyczących antykoncepcji w Europie. Atlas analizuje m.in. dostęp do informacji o metodach zapobiegania ciąży, funkcjonowanie systemów refundacyjnych oraz wymóg posiadania recept na środki antykoncepcyjne. Reprezentantka FEDERY jest obecnie jedyną przedstawicielką polskiego środowiska obywatelskiego w dziesięcioosobowym zespole ekspertów pracujących nad Atlasem.

MONITORING DOSTĘPNOŚCI ŚWIADCZEŃ GWARANTOWANYCH

W 2024 roku przeprowadziłyśmy monitoring 214 placówek z gabinetami ginekologicznymi posiadającymi kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia w [województwie dolnośląskim](#).

Wyniki tego badania są zgodne z danymi z poprzednio sprawdzonych przez nas województw – w połowie miejsc objętych kontraktem z NFZ wkładki są zakładane, natomiast w pozostałych pacjentki spotykają się z odmową lub „propozycją” odpłatnego założenia wkładki.

Wokół edukacji seksualnej

BADANIE "KADRA PEDAGOGICZNA NAUCZAJĄCA WYCHOWANIA DO ŻYCIA W RODZINIE O SWOIM PRZEDMIOCIE"

Raport z badania grupy PONTON przedstawia perspektywy nauczycieli wychowania do życia w rodzinie (WDŻ) w Polsce, badając ich motywacje, doświadczenia oraz potrzeby w kontekście aktualnej podstawy programowej. Przeprowadzone badanie we współpracy z International Planned Parenthood Federation analizuje wyzwania, z jakimi mierzy się kadra pedagogiczna, oraz identyfikuje obszary wymagające wsparcia i rozwoju. Dokument zawiera ogólne wnioski dotyczące stanu edukacji seksualnej w polskich szkołach oraz rekomendacje mające na celu usprawnienie procesu nauczania, zwiększenie dostępności materiałów dydaktycznych oraz podniesienie kompetencji nauczycieli i nauczycielek.

RZECZNICTWO NA ARENIE MIĘDZY- NARODOWEJ

W 2024 roku FEDERA była zaangażowana w szereg działań międzynarodowych. Kontynuowano współpracę z instytucjami międzynarodowymi w celu niesienia wsparcia osobom z doświadczeniem uchodźstwa pochodzącym z Ukrainy. Szczególne znaczenie miały również wybory do Parlamentu Europejskiego, które wyznaczyły nowy etap działalności rzeczniczej FEDERY, określając priorytety na kolejne lata.

Pierwsza połowa roku koncentrowała się na działaniach rzeczniczych dotyczących przyjęcia unijnej dyrektywy o przeciwdziałaniu przemocy wobec kobiet oraz na apelach do Parlamentu Europejskiego o wpisanie prawa do aborcji do Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej. Druga połowa roku skupiła się na budowaniu nowych obszarów współpracy – nawiązywaniu relacji z nowo wybranymi europarlamentarzystami oraz analizie zmieniającej się sytuacji politycznej.

FEDERA rozpoczęła także działania rzecznicze w kontekście nadchodzącej polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej, przygotowując grunt pod przyszłe inicjatywy i działania na arenie międzynarodowej.

Stanowiska, komentarze i opinie

FEDERA przygotowała następujące stanowiska, komentarze i opinie prawne związane z działalnością:

- [stanowisko](#) wraz z organizacjami partnerskimi dotyczące stanu praworządności w Unii Europejskiej dla Komisji Europejskiej;
- [stanowisko](#) dla Grupy Roboczej ONZ ds. Dyskryminacji Kobiet w Prawie i Praktyce w sprawie ustaleń i zaleceń Grupy Roboczej po wizycie w 2018 r. w Rzeczypospolitej Polskiej;
- [lista zagadnień](#) [przed raportowaniem] związanych ze zdrowiem seksualnym i reprodukcyjnym oraz prawami w Polsce. Działania podjęte w następstwie wizyty krajowej Grupy Roboczej w Polsce;
- [stanowisko](#) do Rezolucji Komitetu Praw Człowieka (52/12) dotyczącej zdrowia psychicznego;
- wspólne pismo społeczeństwa obywatelskiego do Komisji Europejskiej w sprawie zalecenia dotyczącego szkodliwych praktyk.

Spotkania

Reprezentantki Fundacji odbyły szereg spotkań formalnych i nieformalnych z między innymi:

- instytucjami Organizacji Narodów Zjednoczonych, w tym Grupą Roboczą ONZ ds. Dyskryminacji Kobiet w Prawie i Praktyce, Komitetem Praw Człowieka, WHO, UNHCR i UNFPA;
- instytucjami Rady Europy, m.in. ze Sprawozdawczynią Rady Europy ds. raportu „Ochrona obrończyń praw człowieka i osób broniących praw kobiet w Europie”;
- przedstawicielami Unii Europejskiej, w tym polskimi i zagranicznymi europarlamentarzystami, członkami komisji parlamentarnych oraz Stałym Przedstawicielstwem Rzeczypospolitej Polskiej przy Unii Europejskiej w Brukseli;
- przedstawicielstwami dyplomatycznymi, m.in. Francji, Holandii, Kanady, Niemiec i Stanów Zjednoczonych;
- organizacjami partnerskimi z zagranicy.

Spotkanie z niemiecką Ministrami Rodziny, Seniorów, Kobiet i Młodzieży Panią Lisą Paus, kwiecień 2024

Spotkanie z Petrą Bayr, Sprawozdawczynią Rady Europy ds. raportu „Ochrona obrończyń praw człowieka i osób broniących praw kobiet w Europie”, marzec 2024

Konferencja na temat reformy prawnej dotyczącej zmiany definicji zgwałcenia organizowana przez Biuro Krajowe Światowej Organizacji Zdrowia w Polsce, grudzień 2024

DZIAŁALNOŚĆ PRAWNA

Litygacja strategiczna

W 2024 r. zespół Prawny złożył skargi do Rzecznika Praw Pacjenta w 5 sprawach dotyczących dostępu do zabiegu przerwania ciąży i związanych z tym naruszeń praw pacjentek.

Jednocześnie, na skutek skarg złożonych przez Zespół Prawny w poprzednich latach, Rzecznik Praw Pacjenta wydał 5 rozstrzygnięć stwierdzających naruszenia praw pacjentek. Trzy sprawy, w których Rzecznik Praw Pacjenta stwierdził naruszenie dotyczyły bezprawnej odmowy przerwania ciąży przez publiczne szpitale.

Dwa z rozstrzygnięć dotyczyły sprawy Pani Joanny z Krakowa, której [sprawa](#) w 2023 r. wstrząsnęła opinią publiczną. Koordynatorka Zespołu Prawnego adw. Kamila Ferenc reprezentowała Panią Joannę w postępowaniu o zadośćuczynienie za niewątpliwie niesłuszne zatrzymanie, które będzie kontynuowane w 2025 r. Adw. Kamila Ferenc reprezentowała Panią Joannę także w postępowaniu ws. nadużycia uprawnień przez funkcjonariuszy policji, które zostało umorzone, a zażalenie na umorzenie oddalone. Wobec tego, Pełnomocniczka złożyła w imieniu Pani Joanny skargę do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Jednocześnie, prokuratura samodzielnie wszczęła postępowanie w tej sprawie na nowo.

Oprócz tego, Zespół Prawny zainicjował i reprezentował pacjentki w 2 postępowaniach cywilnych o rekompensatę za naruszenie ich praw do legalnego przerwania ciąży oraz w 1 sprawie dotyczącej diagnostyki prenatalnej. Kontynuował też pracę nad wszczętymi wcześniej 4 postępowaniami cywilnymi o zadośćuczynienie w związku z bezprawną odmową aborcji lub ekspozycją na drastyczne banery antyaborcyjne oraz nad 1 sprawą karną o pomocnictwo w aborcji (gdzie reprezentuje oskarżoną).

Stwierdzenie przez Rzecznika naruszenia praw pacjentek reprezentowanych przez Zespół Prawny skutkowało także [nałożeniem](#) w 2024 r. przez Narodowy Fundusz Zdrowia kar finansowych na cztery szpitale.

Zespół Prawny kontynuował także bezpłatne poradnictwo prawne w zakresie praw pacjenta, zabezpieczeń społecznych i prawa karnego w kontekście zdrowia reprodukcyjnego. Interweniował też w publicznych szpitalach w sprawach dotyczących dostępu do zabiegu przerwania ciąży

– w tym zakresie, bezpłatnym wsparciem prawnym zostało objętych prawie 50 pacjentek.

Zespół Prawny FEDERY kontynuował także prowadzenie spraw przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka na skutek skarg złożonych w ubiegłych latach.

Stanowiska, komentarze i opinie prawne

Oprócz bezpośredniego wsparcia prawnego, w 2024 r. Zespół Prawny przygotował stanowiska, komentarze i opinie prawne, w tym m.in.:

- [stanowisko](#) ws. sytuacji prawnej dot. przerywania ciąży w szpitalach po odrzuceniu ustawy dekryminalizującej aborcję;
- [wytyczne społeczne](#) dla prokuratury dotyczące postępowań o pomocnictwo w przerwaniu ciąży;
- [informację](#) dla posłów i posłanek na temat projektów ustaw dot. przerywania ciąży;
- [wytyczne organizacyjno-prawne](#) (operacyjne) dla podmiotów leczniczych dotyczące przerywania ciąży;
- opinie Przyjaciela Sądu (*Amicus curiae*) w sprawach związanych z aborcją, w tym w [sprawie dr. Dominika Przeszlakowskiego](#) w Sądzie Pracy o niesłuszne zwolnienie z pracy w Szpitalu Uniwersyteckim w Krakowie oraz dr Marii Kubisy w karnej sprawie dotyczącej pomocnictwa w aborcji;
- [odpowiedź](#) na argumenty posła adw. Romana Giertycha w wypowiedziach dot. Projektu ustawy o zmianie kodeksu karnego, który miał częściowo zdekryminalizować aborcję.

Członkinie Zespołu Prawnego [współtworzyły](#) rekomendacje prawne w ramach Rekomendacji Polskiego Towarzystwa Zdrowia Seksualnego i Reprodukcyjnego w Zakresie Aborcji.

Adw. Kamila Ferenc brała [udział](#) w posiedzeniach sejmowej Komisji Nadzwyczajnej do rozpatrzenia projektów ustaw dotyczących prawa do przerywania ciąży. [Reprezentowała](#) także Fundację w składzie ministerialnego zespołu do spraw poprawy bezpieczeństwa zdrowotnego kobiet.

Szkolenia edukacyjne

Zespół Prawny przeprowadził dwa szkolenia dla podmiotów leczniczych i personelu medycznego z zakresu obowiązującego prawa w Polsce dotyczącego udzielania świadczeń zdrowotnych w obszarze zdrowia reprodukcyjnego, w szczególności przerywania ciąży oraz klauzuli sumienia. Ponadto, Koordynatorka Zespołu Prawnego adw. Kamila Ferenc wzięła udział jako prelegentka w spotkaniu Koła Na-

ukowego Prawo a Pleć w ramach Akademii Prawa z okazji Miesiąca Praw Kobiet.

Sprawy wewnętrzne Fundacji

W 2024 r. FEDERA przyjęła nowe procedury, odpowiadając na zmiany obowiązujących przepisów prawa oraz usprawniając organizację wewnętrzną Fundacji. Między innymi, Zarząd Fundacji przyjął Standardy ochrony małoletnich (wdrażając wymogi ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich¹), a także wewnętrzną Procedurę rozwiązywania sytuacji konfliktowych, czy też Politykę finansową Fundacji. Zespół Fundacji został także przeszkolony m.in. z zakresu prawa ochrony danych osobowych, a także obowiązujących w Fundacji procedur antydyskryminacyjnych i przeciwdziałających przemoc.

Rok 2024 r. przyniósł również ponowne zmiany [statutu Fundacji](#) oraz rejestrację w Rejestrze Przedsiębiorców KRS, umożliwiając FEDERZE prowadzenie działalności gospodarczej, z której zyski Fundacja przeznaczy na realizację celów statutowych.

Podjęliśmy także liczne działania prawne celem legalnego prowadzenia działalności leczniczej, w związku z otwarciem Centrum Zdrowia FEDERA. We współpracy z zewnętrzną kancelarią prawną, Zespół Prawny koordynował zapewnienie zgodności działalności Fundacji z przepisami dotyczącymi działalności leczniczej. Między innymi, Fundacja została wpisana do Rejestru Podmiotów Prowadzących Działalność Leczniczą, a także zostały wdrożone niezbędne regulaminy, procedury organizacyjne i sanitarne, wzory dokumentacji medycznej. Został także uregulowany i wdrożony system bezpłatnych świadczeń zdrowotnych z zakresu zdrowia reprodukcyjnego, które udzielane są m.in. uchodźczyom.

¹ Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1802).

DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA

Publikacje

“ABORCJA FARMAKOLOGICZNA W PYTANIACH I ODPOWIEDZIACH”

[Broszura](#) przedstawia rzetelne i szczegółowe informacje dotyczące przerwania ciąży za pomocą leków, odpowiadając na najczęściej pojawiające się pytania związane z tą metodą. Wyjaśnia działanie mifepristonu i mizoprostolu, omawia sposoby ich podawania, skuteczność, bezpieczeństwo oraz możliwe skutki uboczne. Zawiera wskazówki dotyczące przygotowania się do aborcji, radzenia sobie z bólem i krwawieniem, a także podpowiada, jak ocenić jej przebieg i kiedy warto skorzystać z opieki medycznej. Dodatkowo porusza kwestie prawne, w tym dostępność leków, zakres odpowiedzialności karnej oraz sytuacje, w których warto zasięgnąć porady prawniczej. Materiał uwzględnia również wątki emocjonalne i psychologiczne, podkreślając możliwość wsparcia ze strony specjalistów, bliskich czy organizacji pomocowych.

“PRAWA PACJENCKIE W PYTANIACH I ODPOWIEDZIACH”

[Poradnik](#) w przystępny sposób wyjaśnia prawa pacjenckie, szczególnie w obszarze zdrowia reprodukcyjnego. Opisuje konkretne przepisy, takie jak prawo do pełnej informacji o leczeniu, poszanowania godności i intymności, poufności danych medycznych czy możliwości składania skarg. Zawiera praktyczne wskazówki, jak reagować w przypadku łamania praw, oraz kroki interwencyjne, np. kontakt z Rzecznikiem Praw Pacjenta. Materiał skierowany jest do wszystkich osób, niezależnie od tożsamości płciowej i pomaga świadomie korzystać z przysługujących im praw w systemie opieki zdrowotnej.

“SEKRETY DORASTANIA: PRZEWODNIK PO DOJRZEWA- NIU I SEKSUALNOŚCI”

[Broszura](#) dostarcza młodym osobom kompleksowej wiedzy na temat fizycznych i emocjonalnych zmian zachodzących w okresie dojrzewania. Omawia dojrzewanie zarówno osób z męskim, jak i żeńskim układem rozrodczym, a także zagadnienia związane z tożsamością i orientacją seksualną, podkreślając znaczenie akceptacji różnorodności. Broszura wspiera budowanie zdrowych relacji interpersonalnych oraz zrozumienie seksualności w okresie dojrzewania. Do-

datkowo, zawiera praktyczne informacje o dostępnych źródłach pomocy i wsparcia, pomagając młodzieży w radzeniu sobie z wyzwaniami związanymi z dorastaniem.

“PIERWSZE DOŚWIADCZENIA: O DEBIUCIE SEKSUALNYM”

[Publikacja](#) wspiera młodych ludzi w zrozumieniu ich pierwszych doświadczeń seksualnych. Wyjaśnia, dlaczego używamy terminu „debiut seksualny” zamiast „pierwszy raz”. Porusza tematy takie jak czystość, cnota i mity związane z dziewictwem. Podkreśla znaczenie świadomej zgody na seks oraz jak zapewnić komfort i bezpieczeństwo podczas aktywności seksualnej. Zawiera autentyczne historie, które ukazują różnorodność pierwszych doświadczeń seksualnych. Dodatkowo, dostarcza informacji o tym, gdzie szukać pomocy i wsparcia, pomagając młodym ludziom radzić sobie z wyzwaniami związanymi z debiutem seksualnym.

“ODKODUJ DEZINFORMACJĘ”

Broszura stworzona w ramach kampanii „[Odkoduj seks](#)” została wydana w języku [polskim](#) oraz [ukraińskim](#). Jej celem jest wsparcie młodych ludzi w rozpoznawaniu i zwalczaniu fałszywych informacji dotyczących seksualności, higieny intymnej oraz zdrowia reprodukcyjnego. Publikacja wyjaśnia, czym jest dezinformacja oraz jej rodzaje (disinformation, misinformation, malinformation), a także przedstawia praktyczne strategie obrony, takie jak analiza intencji autora, ocena wiarygodności źródła czy weryfikacja informacji za pomocą narzędzi online. Dzięki prostemu i przystępnemu przedstawieniu tematów oraz wykorzystaniu grafiki ASCII broszura ułatwia zrozumienie przekazu i promuje krytyczne myślenie, pomagając młodzieży skutecznie chronić się przed manipulacyjnymi treściami w internecie.

„PLAN B W PIGUŁCE, CZYLI O ANTYKONCEPCJI AWARYJNEJ”

[Broszura](#) wydana w 2023 roku doczekała się aktualizacji uwzględniającej zmiany wynikające z wejścia w życie rozporządzenia Ministra Zdrowia dotyczącego programu pilotażowego. Od 1 maja 2024 roku apteki mogą podpisywać umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia, co umożliwi osobom od 15. roku życia dostęp do antykoncepcji awaryjnej na podstawie recepty farmaceutycznej.

Zaktualizowana publikacja zawiera szczegółowe informacje na temat metod antykoncepcji awaryjnej dostępnych na polskim rynku oraz sposobów ich stosowania. Dodano wskazówki dotyczące uzyskania recepty farmaceutycznej oraz najnowsze regulacje związane z programem pilotażowym. Ponadto opisano procedury postępowania w przy-

padku odmowy wystawienia recepty przez farmaceutę lub farmaceutkę w ramach tego programu.

Warsztaty

EDUKACJA SEKSUALNA (GRUPA PONTON)

W 2024 roku edukatorki PONTONU przeprowadziły 84 warsztaty, w których uczestniczyło blisko tysiąc osób. Spotkania były skierowane do dzieci, młodzieży, młodych dorosłych, rodziców oraz nauczycieli. Dzięki rzetelnej, naukowej wiedzy oraz elastycznemu podejściu stworzyliśmy przestrzeń do rozmowy o seksualności, relacjach, zdrowiu reprodukcyjnym i prawach seksualnych.

Z młodszymi dziećmi poruszane były tematy bezpieczeństwa, granic i poznawania własnego ciała. Starsza młodzież zdobywała wiedzę o dojrzewaniu, świadomej zgodzie, antykoncepcji i przeciwdziałaniu przemocy. Rodzice i nauczyciele uczyli się, jak wspierać młodych w rozmowach o seksualności i przełamywać stereotypy.

Warsztaty odbywały się w szkołach, organizacjach społecznych, domach dziecka i innych placówkach. W przypadku osób z Ukrainy zapewnione zostało tłumaczenie symultaniczne. Część uczestników wyraziła chęć kontynuacji zajęć, szczególnie w obszarze świadomej zgody, bezpieczeństwa w internecie i budowania relacji.

Wszystkie warsztaty były bezpłatne i dostępne w całej Polsce, co pozwoliło dotrzeć do szerokiego grona odbiorców, niezależnie od ich sytuacji finansowej.

WENDO

W 2024 roku zorganizowałyśmy kolejną edycję bezpłatnych warsztatów asertywności i samoobrony dla kobiet i osób socjalizowanych do roli kobiecej metodą WenDo, w ramach której odbyły się cztery dwunastogodzinne warsztaty naborem. Ponadto, nasze trenerki przeprowadziły cztery warsztaty zamknięte – dla pra i wolontariuszek FEDERY, dla członkiń Wielkiej Koalicji za Równością i Wyborem oraz dla zespołu organizacji CARE International in Poland.

Trenerki i uczestniczki podczas warsztatów WenDo w Centrum Zdrowia FEDERA w Warszawie, październik 2024

TRANSMISJE LIVE NA INSTAGRAMIE

W 2024 zorganizowałyśmy dziewięć transmisji online. Do rozmów zaprosiłyśmy szereg ekspertek i ekspertów.

- [Planowanie ciąży – jak się przygotować?](#)
- [Cięża pozamaciczna – co należy wiedzieć?](#)
- [Zdrowie reprodukcyjne osób z niepełnosprawnością](#)
- [Odkoduj FAKE NEWS. Jak możemy rozpoznać i zwalczać dezinformację?](#)
- [Debiut seksualny? Rozwiewamy mity](#)
- [Jak media wpływają na postrzeganie seksu?](#)
- [Dlaczego świadoma zgoda jest super sexy?](#)
- [Odkoduj FAKE NEWS. Dezinformacja w edukacji seksualnej](#)
- [Odkoduj FAKE NEWS. Dezinformacja i mniejszości – jak fałszywe narracje wpływają na osoby niecisłpłciowe i nieheteronormatywne?](#)

PORADNICTWO I DZIAŁALNOŚĆ POMOCOWA

Dostęp do aborcji

W 2024 roku przeprowadziłyśmy blisko 2 tysiące interwencji stacjonarnych i telefonicznych, co świadczy o ogromnym zapotrzebowaniu na nasze wsparcie. Każdego dnia odpowiadamy również na liczne wiadomości mailowe przesyłane na adres info@federa.org.pl. W ciągu roku udzieliliśmy odpowiedzi na blisko 3,5 tysiąca wiadomości mailowych oraz przeprowadziłyśmy ponad tysiąc rozmów za pośrednictwem mediów społecznościowych, takich jak Facebook i Instagram.

Około 1/3 zapytań dotyczyła postępowania w przypadku niechcianej ciąży. Pozostałe interwencje związane były z opracowanym przez FEDERĘ schematem przerwania ciąży w przypadku ciężkich wad płodu oraz dostępem do antykoncepcji, w tym antykoncepcji awaryjnej.

Dostęp do antykoncepcji

FEDERA od lat monitoruje dostęp do świadczenia gwarantowanego, jakim jest założenie wkładki antykoncepcyjnej. W ubiegłym roku ponownie pozyskałyśmy od Narodowego Funduszu Zdrowia bazę placówek medycznych, które – posiadając kontrakt z NFZ – nie powinny pobierać opłat za założenie ani usunięcie spirali.

Zaktualizowaną bazę udostępniłyśmy na naszej stronie internetowej wraz z wynikami monitoringu gabinetów w kilku województwach, który przeprowadziłyśmy na własną rękę. Każda osoba może także skontaktować się z nami, aby uzyskać indywidualną poradę dotyczącą wkładek antykoncepcyjnych dostępnych w ramach NFZ.

W 2024 roku na skrzynkę monitoring@federa.org.pl wpłynęło około 200 zapytań w tej sprawie.

Zdrowie reprodukcyjne i seksualne

PORADY GINEKOLOGICZNE

W ubiegłym roku na skrzynkę ginekolozki@federa.org.pl wpłynęło ponad 900 zapytań od osób poszukujących rzetelnych informacji na temat zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego. Najczęściej dotyczyły one ryzyka zajścia w ciążę,

medycznych aspektów aborcji, metod antykoncepcji oraz interpretacji wyników badań prenatalnych.

BAZA POLECANYCH GINEKOLOŻEK I GINEKOLOGÓW

Fundacja FEDERA od ponad trzech lat tworzy bazę przyjaznych lekarzy i lekarek ginekologów na podstawie [ankiety](#) dla pacjentek. Do tej pory zebraliśmy ponad 3 600 odpowiedzi, które pozwoliły nam stworzyć bazę specjalistów i specjalistek z całej Polski.

Pacjentki poszukujące propacjenckiej ginekolożki lub ginekologa w swojej okolicy mogą wysłać zapytanie na skrzynkę monitoring@federa.org.pl i otrzymać listę rekomendowanych specjalistów. W 2024 roku otrzymałyśmy około pół tysiąca takich próśb, z czego 150 dotyczyło wizyty poaborcyjnej.

Telefon Zaufania

Telefon Zaufania funkcjonuje w FEDERZE nieprzerwanie od 1991 roku. W marcu ubiegłego roku do grona stałych ekspertek udzielających porad (psycholożki, edukatorki seksualne Grupy PONTON, lekarki ginekolożki, farmaceutki) dołączyła położna ze specjalizacją w dziedzinie pielęgniarstwa ginekologiczno-położniczego, a we wrześniu również seksuolożka.

W 2024 roku ekspertki dyżurujące od poniedziałku do piątku w godzinach 16:00–20:00 pod numerem telefonu **22 635 93 92** przeprowadziły blisko 1,2 tysiąca rozmów.

Profil osób dzwoniących:

Płeć	%
Kobieta	67,8%
Mężczyzna	31,8%
Osoby spoza binarnego podziału płciowego	0,4%
Wiek	%
Dorośli	89,3%
Młodzież	10,7%
Charakter kontaktu	%
Osoby dzwoniące po raz pierwszy	89,3%
Osoby dzwoniące regularnie	10,7%

Tematy poruszane przez osoby dzwoniące i ich udział procentowy we wszystkich rozmowach:

ciąża i aborcja	49,0%
seksualność	22,0%
zdrowie	19,6%
psychologia	16,4%
antykoncepcja	12,7%
inne	7,6%
relacje	7,4%
LGBTQ+	3,3%
przemoc	2,3%
prawo	2,2%

Dane te pokazują, że Telefon Zaufania od lat odgrywa kluczową rolę w niesieniu pomocy, szczególnie kobietom i osobom dorosłym. Wysoka liczba połączeń od osób dzwoniących po raz pierwszy świadczy o skutecznym docieraniu informacji o naszych działaniach do nowych odbiorców – tych, którzy szukają wsparcia w trudnych sytuacjach lub odpowiedzi na nurtujące ich pytania. Jednocześnie regularne kontakty z częścią dzwoniących potwierdzają, że Telefon Zaufania jest dla wielu miejscem, do którego mogą wracać, by otrzymać pomoc i zrozumienie.

Tematyka rozmów odzwierciedla różnorodne potrzeby osób korzystających z linii pomocowej FEDERY – od kwestii zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego po zagadnienia psychologiczne i społeczne. Dzięki temu nasza praca nie tylko pomaga w przezwyciężaniu codziennych trudności, ale także buduje większą świadomość i poczucie bezpieczeństwa wśród osób korzystających z naszego wsparcia.

Pomoc kobietom w kryzysie bezdomności

W 2024 roku zainaugurowaliśmy akcję „Każda Jest Ważna”, którą kierujemy do kobiet żyjących w kryzysie bezdomności. Od dawna chcieliśmy zwrócić się do tej zupełnie zapomnianej grupy, a udało się to ostatecznie dzięki nawiązaniu współpracy ze Stowarzyszeniem Pomocy i Interwencji Społecznej (SPiIS). Specjalistki ze SPiIS poinformowały nas o najbardziej palących potrzebach kobiet żyjących na ulicy, dzięki czemu już kilkadziesiąt osób w Warszawie otrzymało zestawy higieniczne zawierające m.in. środki higieny intymnej czy prezerwatywy.

Pomoc powodziom

We wrześniu 2024 roku południe kraju nawiedziły największe od lat powodzie. Jako FEDERA włączyliśmy się w działania pomocowe i we współpracy z Różową Skrzyneczką [zebraliśmy](#) niemal 28 tysięcy zł na zakup środków higienicznych i menstruacyjnych. Dzięki tej kwocie udało się kupić kilka ton podpasek, płynów odkażających, chusteczek nawilżanych i innych produktów pierwszej potrzeby, które często są pomijane w sytuacjach kryzysowych.

Naszą zbiórkę wsparły również darowiznami rzeczowymi firmy Harper Hygienics oraz Eco and More. Wszystkie produkty trafiły do szpitala w Stroniu Śląskim, gdzie dostarczył je Bartek Waliszewski ze swoim zespołem – dziękujemy!

CENTRUM ZDROWIA FEDERA

We wrześniu przy ulicy Świętokrzyskiej 30 w Warszawie otworzyliśmy [Centrum Zdrowia FEDERA](#) – placówkę medyczną skoncentrowaną na opiece nad zdrowiem seksualnym, reprodukcyjnym i psychicznym. Jednym z kluczowych założeń Centrum jest stworzenie bezpiecznej przestrzeni dla pacjentek, gdzie nie obowiązuje klauzula sumienia, a ich prawa są w pełni respektowane. Kobiety po aborcji farmakologicznej, które niepokoją się o swoje zdrowie, ale obawiają się wizyty u lekarza, mogą liczyć na profesjonalną opiekę, w tym badanie USG i pełne wsparcie.

Placówka łączy wieloletnie doświadczenie Fundacji FEDERA w zakresie pomocy osobom i współpracy ze środowiskiem lekarskim. W jej tworzenie zaangażowałyśmy ekspertki z dziedzin psychologii, ginekologii i edukacji seksualnej, dla których nie istnieją tematy tabu w obszarze praw człowieka. W CZF docelowo pracować będą m.in. ginekolożki, urolożki, położne, seksuolożki, psychiatrki, psycholożki, interwentki kryzysowe, psychotraumatolożki, edukatorki seksualne oraz prawniczki. Zespół dysponuje nowoczesnym sprzętem medycznym, w tym USG przystosowanym do badań osób z niepełnosprawnościami.

Centrum oferuje również warsztaty dla lekarzy dotyczące wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia w zakresie przerywania ciąży. W ramach swojej działalności umożliwiała także legalne i bezpieczne przerwanie ciąży pochodzącej z czynu zabronionego. Dodatkowo pacjentki oraz lekarze działający w ich interesie mogą liczyć na darmowe wsparcie prawne ze strony Zespołu Prawnego FEDERY.

Konsultacje lekarskie i badania, takie jak USG ginekologiczne czy cytologia, są bezpłatne dla osób z doświadczeniem uchodźstwa, w tym kobiet z Ukrainy. Darmowe świadczenia przysługują także kobietom i dziewczętom kierowanym do Centrum przez Ośrodki Pomocy Społecznej, a także osobom z niepełnosprawnościami oraz matkom osób z niepełnosprawnościami.

Oprócz konsultacji medycznych i wsparcia prawnego w Centrum Zdrowia FEDERA odbywają się także warsztaty z edukacji seksualnej prowadzone przez Grupę PONTON, które mają na celu dostarczenie rzetelnej i dostosowanej do wieku wiedzy o zdrowiu i seksualności. Ponadto organizowane są warsztaty samoobrony i asertywności dla kobiet prowadzone metodą WenDo, które uczą, jak skutecznie

bronić się przed przemocą oraz budować pewność siebie w sytuacjach zagrożenia.

PROMOCJA I KOMUNIKACJA

W 2024 roku FEDERA prowadziła stałą i celową komunikację za pośrednictwem strony internetowej oraz mediów społecznościowych. Komunikacja stała obejmowała informacje o ofercie pomocowej Fundacji, w tym dyżurach specjalistek zdrowia reprodukcyjnego, Telefonie Zaufania, bazie zaufanych lekarek i lekarzy oraz danych kontaktowych Fundacji. Oprócz tego publikowano treści o charakterze edukacyjnym i uświadamiającym.

Komunikacja celowa koncentrowała się na informowaniu opinii publicznej o działalności rzeczniczej FEDERY oraz na jej reakcjach na bieżące wydarzenia społeczne i polityczne.

FEDERA była również aktywnie obecna na wydarzeniach związanych z walką o prawa reprodukcyjne, takich jak protesty, konferencje i kongresy. Członkinie zespołu brały udział w licznych wydarzeniach publicznych jako ekspertki. Wśród kluczowych wydarzeń znalazły się konferencje Polskiej Agencji Prasowej, debata Phoenix Collective na Uniwersytecie Cambridge, Campus Polska Przyszłości oraz festiwale Open'er i Pol'and'Rock.

Ponadto wielokrotnie wypowiadałyśmy się dla mediów krajowych, takich jak TVN24, Gazeta Wyborcza, Dziennik Gazeta Prawna, Polsat News, Vogue Polska, TOK FM, Program Trzeci Polskiego Radia, Radio Nowy Świat, Radio ZET, Onet, WP.pl, Mediaplanet, Ofeminin, oraz dla mediów zagranicznych, w tym BBC, Le Monde, Deutsche Welle, Wiener Zeitung, Reuters, Euractiv i innych.

Strona internetowa

W grudniu 2024 roku Fundacja FEDERA uruchomiła [nową stronę internetową](#) z przeprojektowanymi funkcjonalnościami. Projekt poprawił dostępność i jakość korzystania z serwisu, stając się istotnym narzędziem komunikacji. Nowa strona umożliwia łatwiejsze rozeznanie w ofercie Fundacji, za priorytet UX stawiając doświadczenie osób, które poszukują pomocy.

Media społecznościowe

W 2024 roku Fundacja FEDERA komunikowała się ze swoimi odbiorcami poprzez portale [Facebook](#), [Instagrama](#), [X](#), [LinkedIn](#), [TikTok](#) oraz [YouTube](#). Facebook i Instagram to blisko 52 tysiące obserwujących oraz ponad 541 tysięcy osób zapoznanych z naszymi treściami. Na portalu X 595

tys. wyświetleń, 26 tys. zaangażowanych użytkowników i 2,4 tys. udostępnień treści.

Współprace i matronaty

KAMPANIA „ODKODUJ SEKS”

Wspólnie z Zinc Network i we współpracy z agencją Cyber Kids on Real Fundacja FEDERA zrealizowała w internecie kampanię o dezinformacji pod hasłem „Odkoduj seks”. Przez kilka miesięcy na kanałach FEDERY i Grupy PONTON publikowałyśmy treści na temat antykoncepcji, aborcji, edukacji seksualnej, zdrowia seksualnego, ciałozytywności oraz samego zjawiska dezinformacji. W ramach kampanii nawiązałyśmy współpracę z organizacjami takimi jak Różowa Skrzyneczka, SEXEDPL, Widzialne, Kampania Przeciw Homofobii, Transfuzja, Miłość Nie Wyklucza, a także z ekspertkami i ekspertami: Agą Szuścik, Tosią Kopyt, dr Katarzyną Bąkowicz, dr Agnieszką Nalewczyńską oraz Laurą Krumpholz.

W trakcie projektu powstała broszura [„ODKODUJ DEZINFORMACJĘ – jak rozpoznawać i bronić się przed dezinformacją w internecie?”](#), a także talia kart do gry [„Odkoduj seks”](#). Dodatkowo przeprowadziłyśmy serię warsztatów poświęconych dezinformacji – ucząc, jak ją rozpoznawać i skutecznie przeciwdziałać, również w działaniach komunikacyjnych.

VI KONFERENCJA SEKSON

FEDERA objęła matronat merytoryczny nad VI Konferencją Sekson, poświęconą seksualności i rodzicielstwu osób z niepełnosprawnościami. Wydarzenie poruszyło istotny, a często pomijany temat przyjemności w kontekście życia osób z niepełnosprawnościami.

Prelekcje i warsztaty koncentrowały się na różnych aspektach przyjemności – zarówno zmysłowych, jak i emocjonalnych – oraz na roli rodzicielstwa w kontekście seksualności i spełnienia.

Dodatkowo przedstawicielka FEDERY wzięła udział w panelu dyskusyjnym „Co dalej z działaniami na rzecz seksualności i edukacji seksualnej osób z niepełnosprawnościami?”, gdzie podzieliła się doświadczeniami oraz propozycjami dalszych działań w tym obszarze.

MEDIAPLANET

W 2024 roku Fundacja FEDERA objęła matronatem oraz wniosła znaczący wkład merytoryczny w ogólnopolskie kampanie edukacyjne [„Zdrowie kobiety”](#), [„Cięża i dziecko”](#)

oraz „Poradnik rodzica”, organizowane przez Mediaplanet. Kampanie te stanowiły platformę do szerzenia rzetelnej wiedzy na temat zdrowia kobiet, zdrowia reprodukcyjnego oraz świadomego rodzicielstwa. Dzięki dystrybucji w prenumeracie online Gazety Wyborczej, promocji na stronie głównej Wyborczej, w newsletterze MedExpress oraz na portalu Medonet.pl, ich treści dotarły zarówno do szerokiego grona odbiorców, jak i do specjalistów z branży medycznej.

W ramach kampanii FEDERA opracowała merytoryczne artykuły dotyczące kluczowych zagadnień, takich jak prawa reprodukcyjne, profilaktyka zdrowotna, opieka prenatalna, dostęp do antykoncepcji oraz wsparcie psychologiczne dla kobiet w ciąży i rodziców. Publikacje podkreślały znaczenie holistycznego podejścia do zdrowia kobiet, zwracając uwagę na rolę świadomych decyzji zdrowotnych oraz edukacji w zakresie praw seksualnych i reprodukcyjnych.

DUREX

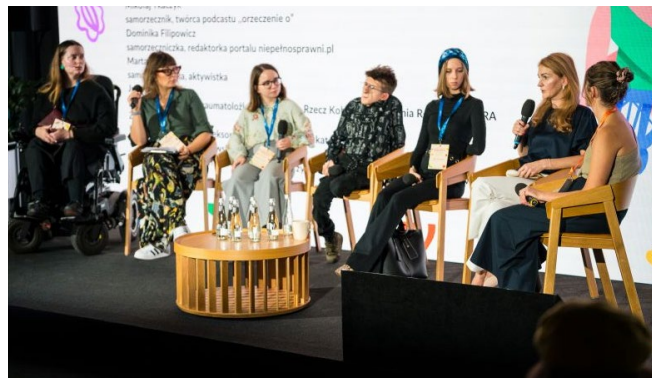
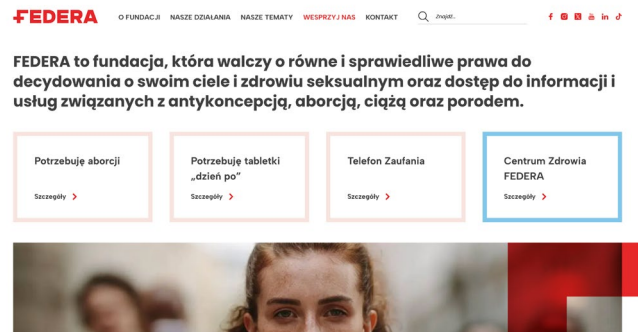
Grupa PONTON kontynuowała strategiczną współpracę z Agencją Studi (dawniej Abstra), wspólnie tworząc i rozwijając serial obyczajowy „Praktykanci”, publikowany na kanale YouTube „Jak TO robić?”. Projekt, realizowany we współpracy z marką Durex, łączył rozrywkę z edukacją w zakresie zdrowia seksualnego oraz relacji międzyludzkich.

Kluczowym wkładem Grupy PONTON były merytoryczne konsultacje na etapie opracowywania scenariusza. Dzięki tej współpracy powstały wiarygodne i wartościowe treści, które w przystępny i angażujący sposób trafiły do młodego odbiorcy.

SEKSUALIA

W 2024 r. ponownie objęliśmy matronat nad konferencją seksuologiczną Seksualia, organizowaną przez Oddział Warszawa IFMSA-Poland. To prestiżowe wydarzenie naukowe, poświęcone seksualności, zgromadziło ekspertów, badaczy i praktyków z obszaru zdrowia seksualnego oraz edukacji.

Celem konferencji było interdyscyplinarne przedstawienie ludzkiej seksualności, uwzględniające perspektywy medycyny, psychologii, biologii, pedagogiki i socjologii.

ASTRA NETWORK

Działania rzecznicze i solidarność

ASTRA Network wspierała siostrzeńskie organizacje z [Gruzji](#) w jej działaniach na rzecz demokracji i praw człowieka, podkreślając znaczenie współpracy w regionie. Zaangażowałyśmy się w kampanię „[Mój Głos, Mój Wybór](#)”, dążącej do zapewnienia bezpiecznego, legalnego i uniwersalnego dostępu do aborcji w całej Unii Europejskiej, chroniąc prawa reprodukcyjne kobiet.

W [Armenii](#) odnotowałyśmy znaczący postęp w dostępie do aborcji, co stanowi ważne osiągnięcie w obszarze zdrowia i praw seksualnych oraz reprodukcyjnych. W [Bułgarii](#) ASTRA Network zareagowała na niepokojące zmiany legislacyjne, wzmacniając działania na rzecz sprawiedliwości reprodukcyjnej.

FEDERA, jako jedna z organizacji członkowskich sieci, odegrała kluczową rolę w opracowaniu [raportu](#) dla Komitetu ds. Likwidacji Dyskryminacji Kobiet (CEDAW) dotyczącego sytuacji w Polsce. Dokument ujawnia naruszenia praw człowieka wynikające z restrykcyjnych przepisów aborcyjnych.

Na poziomie europejskim ASTRA Network dołączyła do wspólnego [oświadczenia](#), wzywając liderów i liderki Unii Europejskiej do priorytetowego traktowania równości i niedyskryminacji. Podczas Dnia Solidarności z Aborcją [potwierdziłyśmy](#) nasze zobowiązanie do promowania uznania aborcji za fundamentalne prawo człowieka.

Rozwój sieci i wzmocnienie zarządzania

ASTRA powiększyła się o trzy nowe organizacje członkowskie: [SECS](#) z Rumunii, [Y-PEER](#) z Mołdawii oraz [Human Doc](#) z Polski.

Rada Doradcza sieci została wzmocniona przez Erikę Schmidt z organizacji [EMMA](#). Jej wiedza w zakresie zdrowia i praw seksualnych i reprodukcyjnych wspiera strategiczny rozwój ASTRY.

Szkolenia i budowanie potencjału

W 2024 roku sekretariat ASTRY zorganizował dwa warsztaty online dotyczące pozyskiwania funduszy. Były prowadzone przez doświadczoną ekspertkę i dostarczyły członkiniom sieci praktycznych narzędzi i strategii zapewniających stabilność finansową działań z zakresu zdrowia i praw seksualnych i reprodukcyjnych.

W Warszawie odbyły się natomiast, współorganizowane z organizacją [PLAN International](#) warsztaty z rzecznictwa feministycznego. W ich ramach, Fundacja FEDERA przeprowadziła szkolenie z komunikacji strategicznej i skutecznym reagowaniu na wyzwania polityczne.

Wizyty studyjne i coroczny zjazd w Warszawie

W tym roku ASTRA Network zorganizowała wizyty studyjne do [Mołdawii](#) i [Rumunii](#), umożliwiając wymianę doświadczeń i nawiązanie kontaktów z lokalnymi aktywistami i aktywistkami.

W maju w Warszawie odbył się coroczny [zjazd](#) sieci. Spotkania poświęcone były podsumowaniu działań, planowaniu strategicznym oraz wzmocnieniu współpracy między organizacjami członkowskimi.

Zjazd sieci ASTRA w Warszawie, maj 2024 r.

Komunikacja i publikacje

W 2024 roku ASTRA Network uruchomiła nową [stronę internetową](#) z odświeżoną identyfikacją wizualną. Projekt poprawił dostępność i jakość korzystania z serwisu, stając się istotnym narzędziem komunikacji. Nowa strona umożliwia łatwiejsze korzystanie z zasobów dotyczących działalności i działań rzeczniczych, wspierając organizacje członkowskie i partnerów.

Sekretariat sieci regularnie informował o działaniach rzeczniczych i sytuacji w kontekście zdrowia i praw seksualnych oraz reprodukcyjnych w regionie poprzez [biuletyn](#), który zyskał nową szatę graficzną.

Kluczowe publikacje na mediach społecznościowych oraz stronie internetowej obejmowały raport dla CEDAW, analizy sytuacji w Bułgarii i Armenii oraz [wyniki badań](#) realizowanych wspólnie z [Europejskim Konsorcjum ds. Antykoncepcji Awaryjnej](#) (ECEC), które przedstawiono podczas tegorocznej konferencji Federacji Międzynarodowych Profesjonalistów w Dziedzinie Aborcji i Antykoncepcji (FIA-PAC).

Na bieżąco komentowane były wydarzenia w krajach członkowskich ASTRA Network, co pozwalało na szybką reakcję i podejmowanie odpowiednich działań. Przeprowadzono szczegółowe analizy, takie jak „[Zdrowie matek ponad granicami: doświadczenia Białorusi i Azerbejdżanu](#)” oraz „[Międzynarodowa perspektywa zdrowia reprodukcyjnego – Węgry](#)”. Publikacje te wzmocniają rolę ASTRA Network jako źródła wiedzy i analizy trendów regionalnych, a także jako liderki działań na rzecz zdrowia i praw seksualnych oraz reprodukcyjnych w regionie.

WIELKA KOALICJA ZA RÓWNOŚCIĄ I WYBOREM

WKRW liczy już 130 organizacji i inicjatyw członkowskich. W 2024 roku do Koalicji [dołączyły](#) trzy nowe podmioty: Piaseczyńska Rada Kobiet, Słupski Kongres Kobiet i Fundacja Czas Kobiet z Poznania.

Działalność rzecznicza

Koalicja wystosowała [apel](#) do posłanek i posłów Trzeciej Drogi o poparcie projektu ustawy częściowo dekryminalizującej aborcję w Polsce.

Działalność wewnętrzna

30 czerwca w Warszawie odbył się coroczny [zjazd](#) Wielkiej Koalicji za Równość i Wyborem. Przedstawicielki i przedstawiciele organizacji członkowskich mieli okazję uczestniczyć w panelach dyskusyjnych „Analiza sytuacji po wyborach samorządowych i eurowyborach” i „Rola edukacji seksualnej w walce o prawa reprodukcyjne”, wykładzie na temat aktualnych inicjatyw legislacyjnych dotyczących praw reprodukcyjnych w Polsce oraz w warsztatach regeneracyjnych z wypalenia aktywistycznego.

Ponadto, reprezentantki organizacji koalicyjnych uczestniczyły w szkoleniu online z reagowania na molestowanie w przestrzeni publicznej oraz w warsztatach samoobrony i asertywności metodą WenDo.

Zjazd WKRW w Warszawie, czerwiec 2024 r.

